

Program INGO, INGO II - Pokyny k oponenturám za rok 2011

Obecné informace:

Dle ustanovení § 8 **zákona č. 130/2002 Sb.**, o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů, příjemce:

- je povinen vést pro každý projekt oddělenou evidenci podle zvláštního právního předpisu (např. zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů) o uznaných nákladech a v rámci této evidence sledovat výdaje nebo náklady hrazené z podpory,
- je povinen ke každému projektu vykázat nejméně jeden samostatný výsledek, který není zároveň výsledkem jiného projektu,
- je povinen výsledek každého projektu zhodnotit odděleně od výsledků ostatních projektů,
- smí z účelové podpory projektu hradit náklady na výzkum a vývoj prováděný příjemcem nebo spolupříjemcem včetně nezbytné infrastruktury,
- smí při pořízení hmotného a nehmotného majetku pro řešení projektu do uznaných nákladů zahrnout pouze takovou část nákladů na jeho pořízení, která odpovídá předpokládanému využití pro řešení daného projektu.

Upozornění: V případě, že v návrhu projektu není podrobně specifikována služba, pořízení hmotného nebo nehmotného majetku včetně ceny a dodavatele, postupuje se podle zvláštního právního předpisu, tj. podle zákona o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.

Zásady oponentního řízení k projektům VaV:

Obecná ustanovení

1. V oponentním řízení se ověřuje a hodnotí průběh, výsledky a splnění cílů řešení projektu stanovených smlouvou o poskytnutí podpory a posuzuje správnost a účelnost využití poskytnutých finančních prostředků účelové podpory formou dotace.
2. Oponentní řízení je podle svého účelu průběžné nebo závěrečné.
3. K posouzení výsledků a splnění cílů řešení projektu stanovených smlouvou o poskytnutí podpory a k posouzení účelnosti využití poskytnutých finančních prostředků je třeba předložit alespoň 2 oponentské posudky.
4. Na příslušný projekt vypracuje oponent k průběžné/závěrečné zprávě oponentský posudek písemnou formou (na příslušných formulářích) a své stanovisko zdůvodní, přičemž v oponentském posudku se uplatní zejména tato kritéria hodnocení:
 - a) průběh a výsledky řešení projektu,
 - b) splnění cílů řešení projektu stanovených smlouvou,
 - c) využitelnost a využití výsledků řešeného projektu,
 - d) odborná úroveň projektu,
 - e) účelnost využití finančních prostředků a dodržení schváleného rozpočtu projektu.

Průběžné/závěrečné oponentní řízení

1. Účelem průběžného/závěrečného oponentního řízení je souhrnné ověření a zhodnocení průběhu, výsledků a splnění cílů řešení projektu stanovených smlouvou za celou dobu řešení projektu a celkové posouzení správnosti a účelnosti využití finančních prostředků.
2. Oponovaným dokumentem v průběžném/závěrečném oponentním řízení je příslušná zpráva (zpracovaná na příslušných formulářích) a výsledky/výstupy řešení projektu.
3. V průběžném oponentním řízení je hodnocena určitá uzavřená etapa řešení projektu, zpravidla kalendářní rok. Jeho cílem je ověřit a zhodnotit dosavadní postup a výsledky řešení projektu z hlediska cílů stanovených pro danou časovou etapu řešení projektu a posoudit správnost a účelnost dosavadního využití finančních prostředků, popřípadě upřesnit další postup řešení projektu z věcných, časových a finančních hledisek.
4. Průběžné oponentní řízení se uskutečňuje v závěru **každého kalendářního roku** (průběžné oponentní řízení je třeba uskutečnit nejpozději v takovém termínu, aby bylo možné splnit termín pro podání periodické zprávy, který je stanoven na 31. ledna 2012, závěrečné oponentní řízení je třeba uskutečnit vždy před koncem projektu nejpozději však v takovém termínu, aby bylo možné splnit termín pro podání závěrečné zprávy, který je stanoven na 31. prosince 2011) řešení projektu a dále vždy v případě, že poskytovatel, příjemce nebo řešitel projektu považuje za nezbytné provést zásadní změnu v rámci řešení projektu, v rozpočtu nebo zásadní změnu ve smlouvě o poskytnutí podpory.
5. Pokud se při konání průběžného oponentního řízení dojde k závěru, že další pokračování projektu není účelné, potom se toto oponentní řízení považuje za závěrečné.
6. Řešení projektu je **vždy** zakončováno závěrečným oponentním řízením. Toto oponentní řízení musí být provedeno tak, aby příjemce projektu mohl předložit

poskytovateli závěrečnou zprávu, doklady o využití poskytnutých finančních prostředků účelové podpory a závěry oponentního řízení v termínu před ukončením řešení projektu stanoveným smlouvou o poskytnutí podpory.

Organizace průběžného/závěrečného oponentního řízení, oponentní rada

1. Průběžné/závěrečné oponentní řízení (dále jen „oponentní řízení“) organizuje příjemce ve spolupráci s administrátorem programu INGO/INGO II.
2. Příjemce projektu odpovídá za včasnou přípravu a organizaci tohoto oponentního řízení včetně zajištění písemných podkladů zejména oponovaných dokumentů.
3. Poskytovatel prostřednictvím administrátora programu INGO/INGO II a ředitele odboru mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji MŠMT schvaluje oponenty pro písemné vypracování oponentských posudků a další členy oponentního řízení (členy oponentní rady a jejího předsedu).
4. Počet členů oponentní rady stanoví příjemce po konzultaci s administrátorem podle rozsahu a náročnosti příslušného oponovaného projektu (**nejméně však sedm včetně oponentů**).
5. K provedení oponentního řízení jmenuje příjemce členy oponentního řízení (oponent je členem oponentní rady!). Pokud se na oponentní řízení dostaví zástupce poskytovatele, tj. např. administrátor programu, vykonává funkci předsedy oponentní rady, jestliže se tohoto práva nevzdá.
6. Členy oponentní rady jsou jmenováni významní odborníci, kteří mají předpoklady ke kvalifikovanému a objektivnímu posouzení výsledků řešení projektu a k posouzení účelnosti využití finančních prostředků, dále odborníci - uživatelé výsledků řešení projektu a další odborníci.
7. Člen oponentní rady nesmí:
 - a) spolupracovat na řešení projektu,
 - b) být v příbuzenském vztahu k řešiteli,
 - c) být v antagonistickém vztahu k řešiteli.
8. Oponenty nemohou být zaměstnanci příjemce nebo jedné právnické osoby.
9. Náklady spojené s průběžným/ závěrečným oponentním řízením hradí příjemce.
10. Smlouva o poskytnutí podpory, oponované dokumenty, oponentské posudky a příp. další písemné podklady a vyjádření musí být k dispozici účastníkům oponentního řízení nejpozději deset dnů před termínem oponentního řízení. Nedodržení této podmínky může být důvodem k odložení termínu oponentního řízení.
11. Poskytovatel si může k závěrečnému oponentnímu řízení vyžádat i další písemné podklady a vyjádření, potřebné pro objektivní posouzení výsledků řešení projektu a posouzení správnosti a účelnosti využití poskytnutých účelových finančních prostředků.

Účastníci a průběh závěrečného oponentního řízení

1. Účastníky závěrečného oponentního řízení jsou:
 - a) řešitel/é (popř. spoluřešitelé) projektu,
 - b) zástupce příjemce/ů (popř. spolupříjemce) projektu,
 - c) zástupce poskytovatele (např. administrátor programu, ředitel či referent odboru mezinárodní spolupráce ve VaV MŠMT),
 - d) oponenti, kteří zpracují písemně oponentský posudek,
 - e) odborníci z oboru, který je předmětem projektu VaV.
2. Závěrečné oponentní řízení je s výjimkou jednání oponentní rady veřejně přístupné, pokud zvláštní předpisy nestanoví jinak ^[1].
3. Závěrečné oponentní řízení má zpravidla tento průběh:
 - a) úvodní část, zaměřenou na informace o skutečnostech doplňujících předložené oponované dokumenty, popř. na informace o dalších písemných podkladech a vyjádřeních,
 - b) představení celého průběhu řešení projektu a jeho výsledků/výstupů,
 - c) seznámení přítomných s oponentskými posudky,
 - d) sdělení stanoviska řešitele projektu k posudkům oponentů, zejména k námitkám, připomínkám a dotazům,
 - e) zhodnocení,
 - i) zda finanční prostředky byly využívány v souladu s platnými předpisy ^[2],
 - ii) zda finanční prostředky byly využívány v souladu se smlouvou o poskytnutí podpory a případnými dodatky k této smlouvě,
 - iii) správnosti zúčtování finančních prostředků na základě kopií účetních dokladů podle zvláštních předpisů ^[3],
 - f) veřejnou rozpravu k problematice,
 - g) neveřejné jednání oponentní rady a vypracování závěrů oponentního řízení..
4. Oponentní rada je usnášeníschopná, jsou - li při schvalování závěrů přítomny nejméně dvě třetiny jejích členů.
5. Závěry ze závěrečného oponentního řízení schvaluje oponentní rada hlasováním; jsou přijaty, hlasuje - li pro ně nadpoloviční většina přítomných. V případě rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy oponentní rady.
6. Závěry ze závěrečného oponentního řízení jsou po schválení oponentní radou z hlediska účelu oponentního řízení konečné a formou zápisu (viz příslušný formulář, kde se uvedou základní informace o oponentním řízení a konkrétní údaje o průběhu, výsledcích, splnění jednotlivých cílů řešení projektu stanovených smlouvou a využití finančních prostředků, přičemž pouhé konstatování, že např. cíle byly splněny a finanční prostředky účelně využity dle smlouvy, není postačující) jsou uschovány v dokumentaci příjemce i poskytovatele v souladu se zákonem, spisovým a skartačním řádem.

^[1] Např. zákon č. 148/1998Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

^[2] Např. zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 300/1992 Sb., o státní podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů.

^[3] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Smlouva o využití výsledků:

V ustanovení **§ 11 zákona č. 130/2002 Sb.**, o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů, je definována úprava vlastnických práv k výsledkům a využití výsledků následovně:

(1) Podmínkou pro poskytnutí podpory je úprava užívacích a vlastnických práv k výsledkům a jejich využití a zpřístupnění mezi poskytovatelem a příjemcem, mezi příjemcem a třetími stranami účastnicími se projektu a má-li projekt více příjemců, pak mezi příjemci navzájem.

U aplikovaného výzkumu a u vývoje, pokud se nejedná o veřejnou zakázku, má úprava užívacích a vlastnických práv k výsledkům a jejich využití podobu smlouvy o využití výsledků, uzavřené mezi poskytovatelem a příjemcem nebo příjemci nejméně 180 kalendářních dnů před ukončením účinnosti smlouvy o poskytnutí podpory.

(2) Mezi náležitosti smlouvy o využití výsledků patří zejména

- a) název a identifikační údaje projektu nebo výzkumného záměru,
- b) vymezení výsledků a jejich srovnání s cíli projektu či výzkumného záměru,
- c) úprava vlastnických a užívacích práv k výsledkům podle § 16,
- d) způsob využití výsledků a doba, do které musí být výsledky uplatněny,
- e) rozsah stupně důvěrnosti údajů a způsob nakládání s nimi,
- f) sankce za porušení smlouvy,
- g) datum nabytí a ukončení účinnosti smlouvy.

(3) Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se na smlouvu o využití výsledků ustanovení obchodního zákoníku.

(4) Je-li příjemcem účelové podpory organizační složka, poskytovatel vydá rozhodnutí o využití výsledků. Náležitosti rozhodnutí o využití výsledků jsou přiměřené náležitostem smlouvy o využití výsledků stanoveným v odstavci 2.

Dle ustanovení **§ 16 odst. 4 zákona č. 130/2002 Sb.**, o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů, platí pro využití výsledků, že:

- a) v případě výsledků výzkumu a vývoje financovaného z veřejných prostředků ve výši přesahující 50 % výše uznaných nákladů, je příjemce povinen zpřístupnit výsledky za stejných podmínek stanovených ve smlouvě o využití výsledků všem zájemcům o jejich využití,
- b) v případě výsledků výzkumu a vývoje podílově financovaného z veřejných prostředků ve výši dosahující 50 % nebo méně uznaných nákladů, musí být součástí smlouvy o využití výsledků dohoda o způsobu a termínech využití výsledků,
- c) v případě nevyužití výsledků výzkumu a vývoje podílově financovaného z veřejných a z jiných prostředků způsobem a v době stanovené ve smlouvě o využití výsledků je příjemce povinen poskytnout dosažené výsledky k využití za běžných nediskriminujících podmínek všem zájemcům.